

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

VALSTS SOCIĀLĀ APDROŠINĀŠANA

Valsts fondēto pensiju shēma (VFPS) jeb pensiju 2. līmenis

Fondēto pensiju shēmas administrēšanas daļas
vadītāja Ilona Deģe

APDROŠINĀŠANA VECUMA PENSIJAI

KOPĒJAIS PENSIJAS KAPITĀLS IR 20% NO IENĀKUMIEM:

14% pensiju 1. līmenis

6% pensiju 2. līmenis

No 2020. gada ienākumiem pensiju 2. līmenī vairs netiek pārskaitītas obligātās iemaksas no sociālās apdrošināšanas speciālajiem budžetiem un valsts pamatbudžeta.

PIEMĒRS:

Persona ir darba ņēmējs, un no 01.02.2023. līdz 31.03.2023. tiek piešķirts bezdarbnieka pabalsts.

Persona vecuma pensijai tiks apdrošināta:

- janvārī – 14% pensiju 1. līmenī un 6% pensiju 2. līmenī;
- februārī, martā – 20% pensiju 1. līmenī.

Pensiju 2. līmeņa dalībnieki

Brīvprātīgie – sociāli apdrošinātās personas, kuras dzimušas no 1951. gada 2. jūlija līdz 1971. gada 1. jūlijam (tiek reģistrēti pēc personas iesnieguma saņemšanas)

Obligātie – sociāli apdrošinātās personas, kuras dzimušas pēc 1971. gada 1. jūlija (tiek reģistrēti automātiski pēc sociāli apdrošinātās personas statusa iegūšanas)

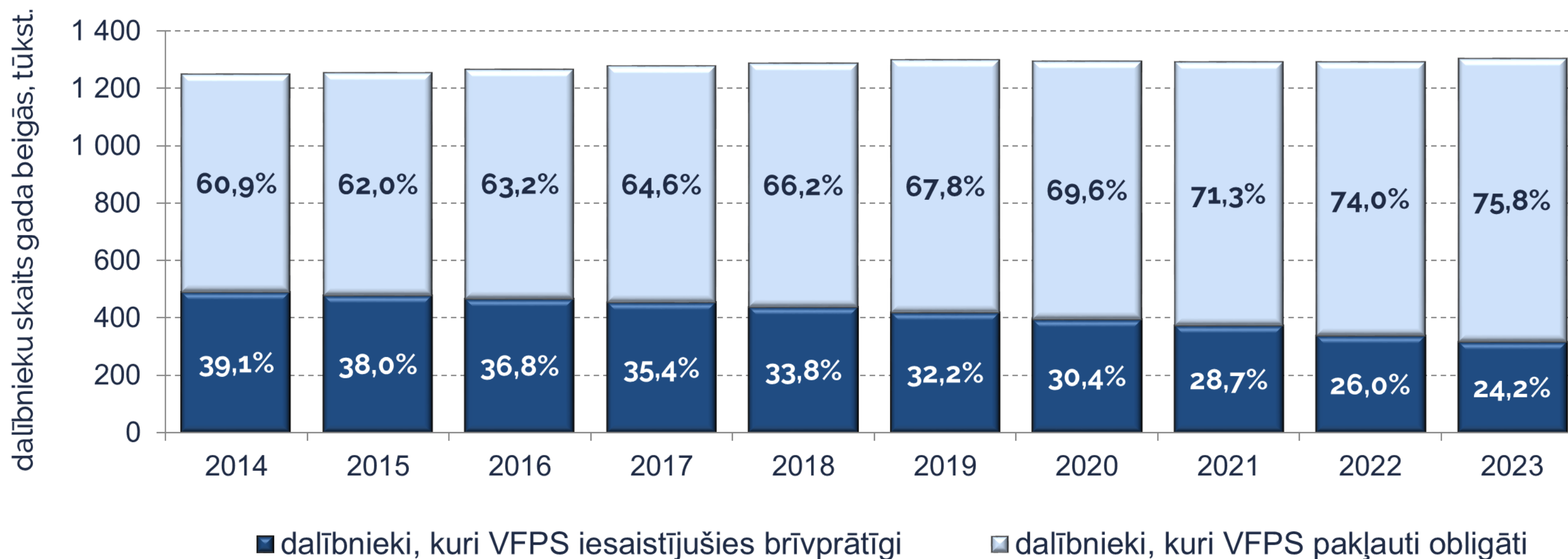
2023. gada 31. decembrī:

1 305 485 dalībnieki, vidējais vecums **42,5** gadi

- **989 729** jeb **76%** obligātie dalībnieki, vidējais vecums **37,3** gadi
- **315 756** jeb **24%** brīvprātīgie dalībnieki, vidējais vecums **58,6** gadi

Pensiju 2. līmeņa dalībnieku skaita dinamika

VFPS dalībnieku skaita dinamika 2014. - 2023.

2023. gadā registrēti **34,7 tūkst.** jaunu dalībnieku:

33,8 tūkst. obligāto dalībnieku un **0,9 tūkst.** brīvprātīgo dalībnieku

IEGULDĪJUMU PLĀNI

VFPS līdzekļus pārvalda ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, kuras reģistrētas speciālā VFPS līdzekļu pārvaldītāju reģistrā. Katram līdzekļu pārvaldītājam var būt vairāki ieguldījumu plāni.

Ieguldījumu plānu iedalījums kategorijās norāda uz ieguldījumu riska pakāpi un ieguldījumu politiku.

Riska pakāpi nosaka ieguldījumu procentuālais apjoms komercsabiedrību akcijās, kapitāla vērtspapīros un iespējkapitāla tirgū.

2023. gada beigās VFPS dalībniekiem bija pieejami **33** ieguldījumu plāni, kurus pārvaldīja **astoni** līdzekļu pārvaldītāji

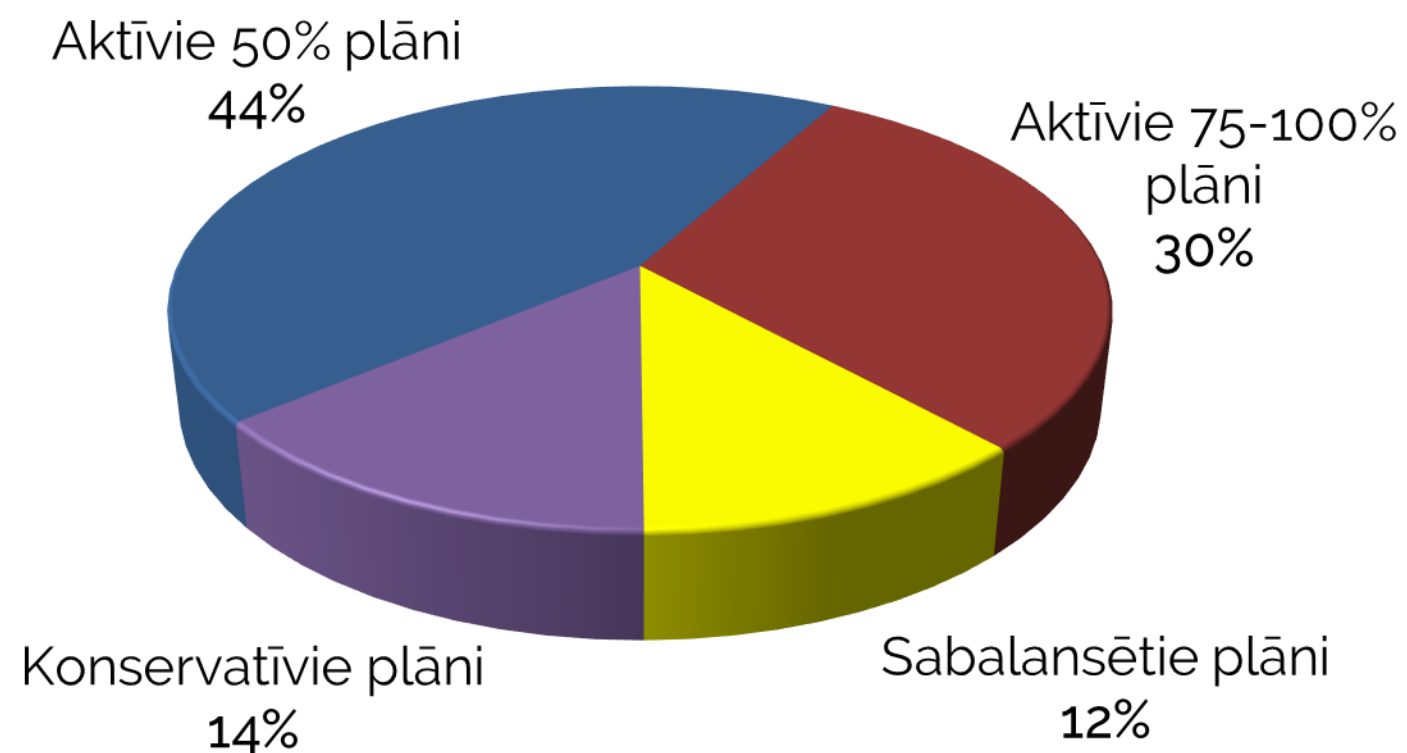

Dalībnieku skaita sadalījums pa līdzekļu pārvaldītājiem

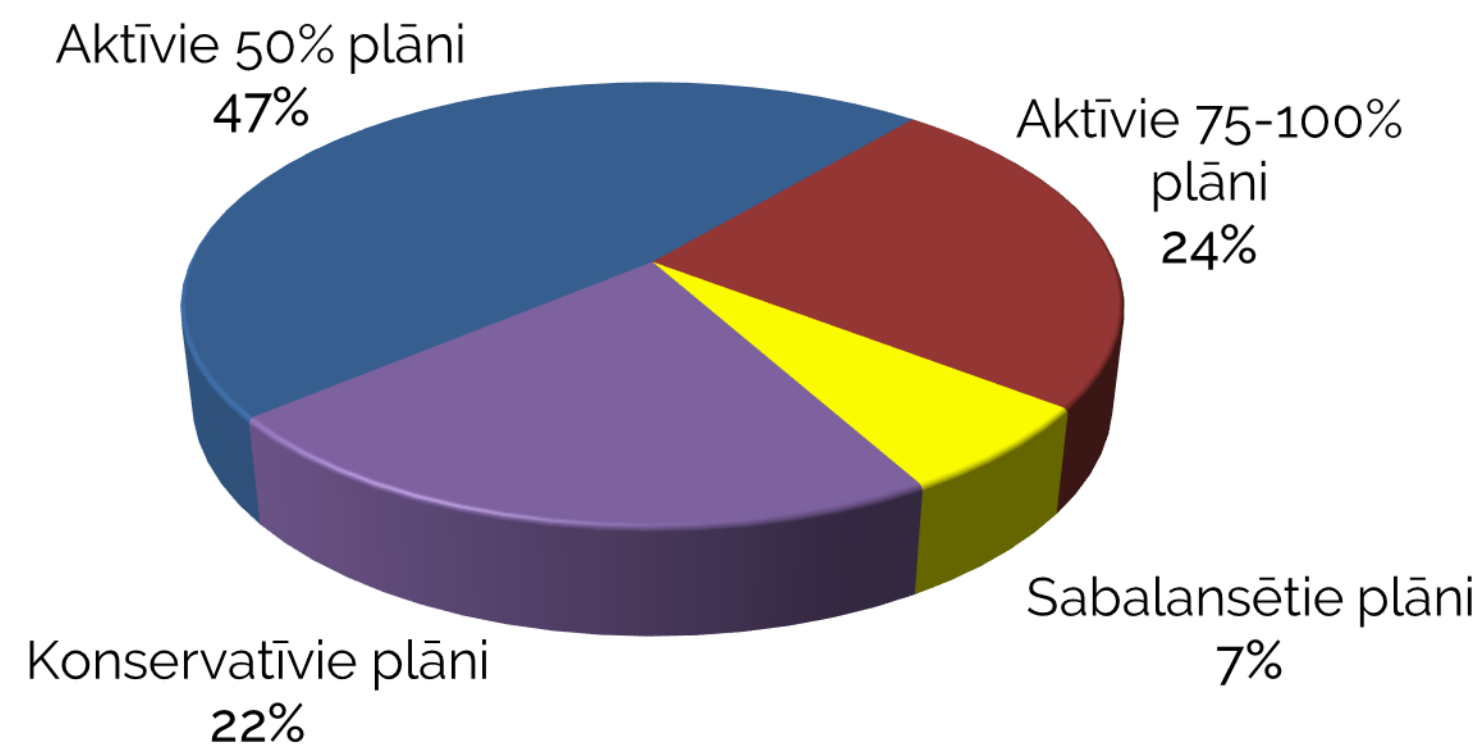
Līdzekļu pārvaldītājs	Dalībnieku skaits 31.12.2023., tūkst.	Izmaiņas salīdzinājumā ar 2022. gadu, %
AS "Swedbank Ieguldījumu Pārvaldes Sabiedrība"	552,9	0,1%
IPAS "SEB Investment Management"	254,0	-2,8%
IPAS "CBL Asset Management"	205,6	-4,0%
IPAS "INVL Asset Management"	68,3	8,6%
Luminor Asset Management IPAS	105,6	-3,0%
IPAS "Indexo"	113,4	25,3%
Signet Pensiju Pārvalde IPAS	5,1	21,5%
VAIRO IPAS	0,6	-
KOPĀ	1 305,5	0,9%

Ieguldījumu plānu kategorijas izvēle

Ieguldījumu plānu kategorijas izvēle
2023. gadā

Ieguldījumu plānu kategorijas izvēle
2022. gadā

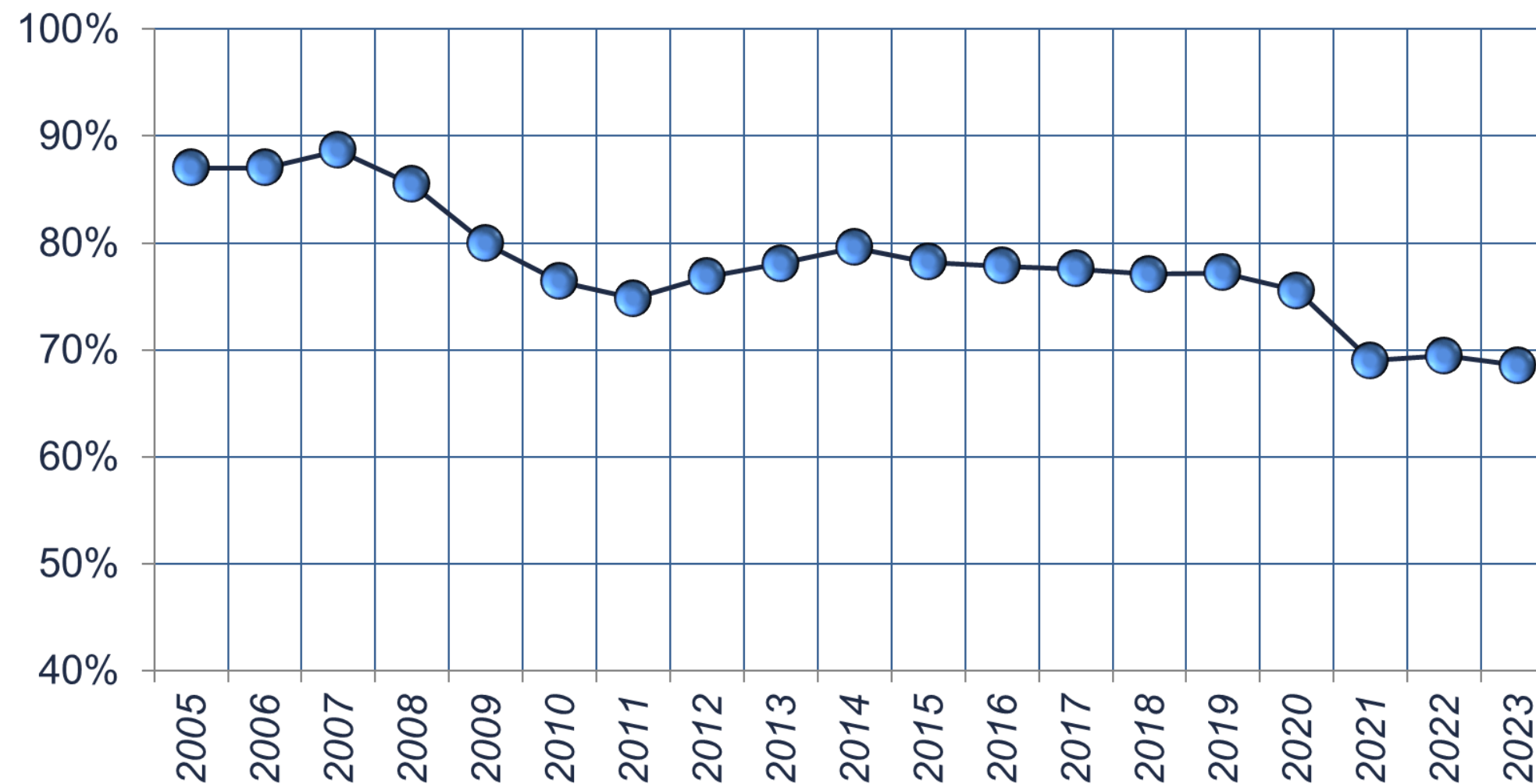
2023. gadā Swedbank pensiju ieguldījumu plāns "Stabilitāte" mainīja kategoriju no konservatīvā plāna uz sabalansēto plānu

2023. gadā **103,4 tūkst.** dalībnieku jeb **7,9%** ir veikuši ieguldījumu plāna maiņu

Aktīvo dalībnieku dinamika

"Aktīvie" dalībnieki – personas, kuras veikušas iemaksas vismaz vienu reizi kalendārajā gadā.

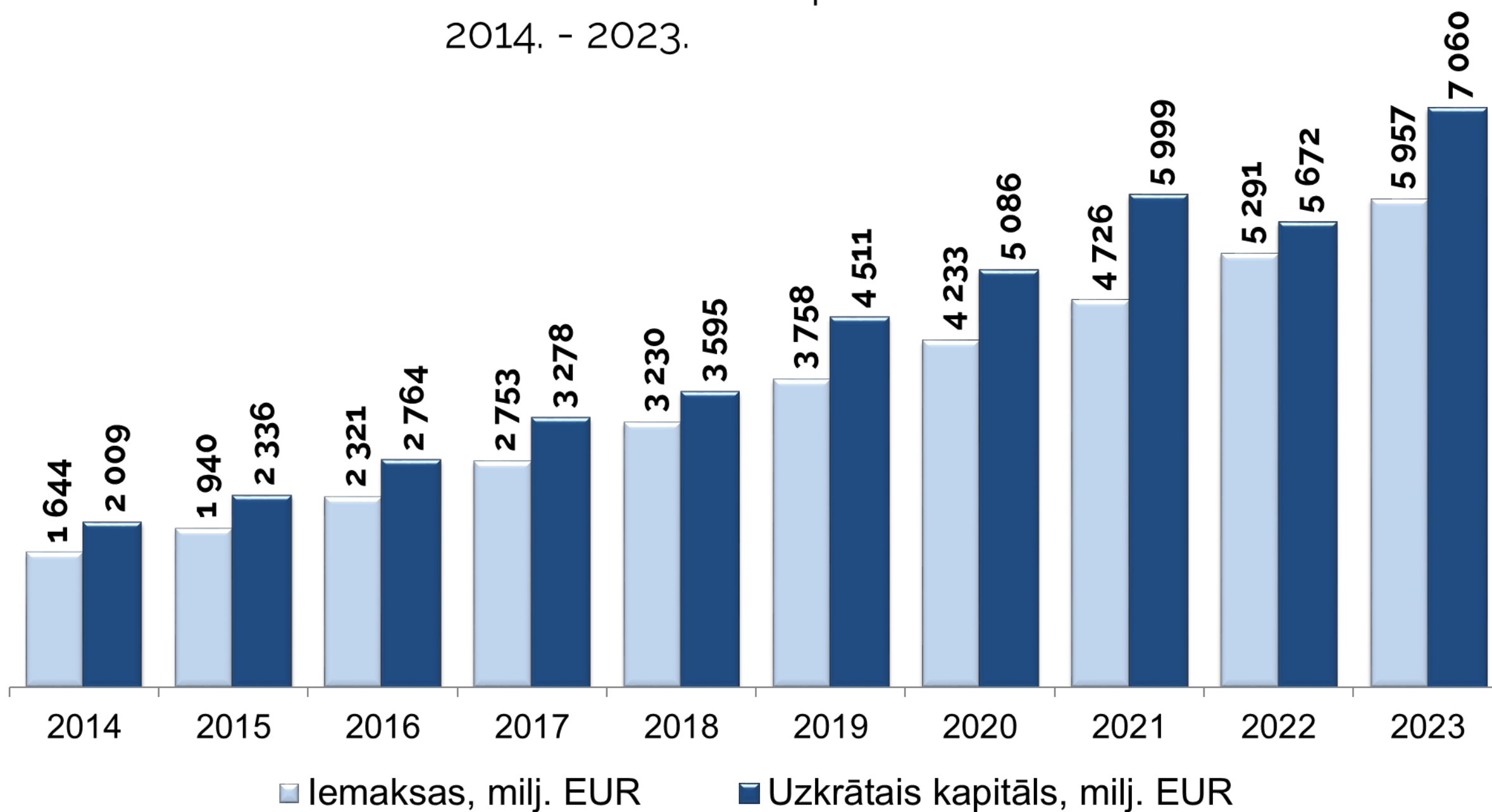
Aktīvo dalībnieku īpatsvara dinamika 2005. - 2023.

Saskaņā ar grozījumiem Valsts fondēto pensiju likumā no 2020. gada 1. janvāra iemaksas, kas veiktas no valsts pamatbudžeta un sociālās apdrošināšanas speciālajiem budžetiem, netiek ieguldītas 2. līmenī, bet tiek reģistrētas pensiju 1. līmenī, tā veidojot 20% uzkrājumu pensijai 1. līmenī.

Iemaksu un uzkrātā kapitāla dinamika

VFPS dalībnieku iemaksu un uzkrātā kapitāla dinamika
2014. - 2023.

personām, kuras ir VFPS dalībnieki attiecīgā gada 31. decembrī

VSAA administrēšanas atskaitījumi

- VSAA izdevumi VFPS administrēšanai tiek segti no atskaitījumiem, ko VSAA ietur no dalībnieku iemaksām.
- Maksimālais atskaitījumu apmērs nedrīkst pārsniegt 2,5%.

Gads	Administrēšanas atskaitījumu likme, %	Administrēšanas atskaitījumu apjoms, tūkst. eiro
2016	0,20	827,0
2017	0,18	855,9
2018	0,16	847,8
2019	0,18	1 063,3
2020	0,18	1 024,8
2021	0,18	1 076,4
2022	0,12	824,4
2023	0,13	1 007,3

PENSIJU 2. LĪMEŅA KAPITĀLA NOVĒLĒŠANA

Pensiju 2. līmeņa dalībnieki, kuri nav pieprasījuši vecuma pensiju, var izvēlēties, kā tiks izmantots viņu pensiju 2. līmenī uzkrātais kapitāls, ja nomirs pirms vecuma pensijas piešķiršanas:

ieskaitīt valsts pensiju speciālajā budžetā

2%

pievienot norādītās personas pensiju 2. līmeņa kapitālam

20%

nodot mantošanai Civillikumā noteiktajā kārtībā

78%

2023. gada beigās:

34% no pensiju 2. līmenī reģistrētajiem dalībniekiem bija izdarījuši izvēli

Mirušo dalībnieku uzkrātā kapitāla sadale

2023. gadā pirms vecuma pensijas pieprasīšanas miruši **5 272** pensiju 2. līmeņa dalībnieki, kuru uzkrātais kapitāls bija **16,1 milj. eiro**.

Ja dalībniekam bija iesniegums par uzkrātā kapitāla izmantošanu, tad VSAA rīkojās atbilstoši iesniegumā norādītajam variantam.

Ja dalībniekam iesniegums nav bijis, tad uzkrātais kapitāls tika pārskaitīts valsts pensiju speciālajā budžetā.

- **10,9 milj. eiro** – pārskaitīti uz valsts pensiju speciālo budžetu
- **1,8 milj. eiro** – pievienoti 360 personām viņu fondētās pensijas kapitālam
- **2,5 milj. eiro** – nodoti mantojumā atbilstoši Civillikumam, pārskaitot 864 mantiniekiem norādītajā bankas kontā
- **759,3 tūkst. eiro** – pārskaitīti budžetā kā iedzīvotāju ienākuma nodoklis

PENSIJU 2. LĪMEŅA KAPITĀLA IZMANTOŠANA, pieprasot vecuma pensiju

Pievienot pie pensiju 1. līmenī uzkrātā un saņemt kopā ar vecuma pensiju

Noslēgt mūža pensijas apdrošināšanas līgumu (ja pensiju 2. līmenī uzkrātais kapitāls nav mazāks par apdrošināšanas sabiedrības noteikto minimālo kapitālu)

VFPS darbības rādītāji dalībniekiem, kuri pārtraukuši dalību VFPS, vidēji uz 1 dalībnieku	2019	2020	2021	2022 *	2023
dalības ilgums pensiju 2. līmenī, gadi	12,3	14,4	15,5	15,4	17,3
dalības laikā veiktās iemaksas, eiro	3 421	3 892	4 491	3 418	5 156
uzkrātais kapitāls, eiro	3 985	4 508	5 323	3 687	5 361
iegūtā peļņa, eiro	564	616	832	269	205
iegūtā peļņa, %	16,5%	15,8%	18,5%	7,8%	4,0%
pensionējušos dalībnieku skaits	15 445	21 387	20 097	31 983	18 418

* - ieskaitot 13 tūkst. personas, kurām VFPS konts slēgts saskaņā ar Valsts fondēto pensiju likuma Pārejas noteikumu 27. un 29. punktu

Mūža pensijas apdrošināšana

- Mūža pensija tiek piešķirta uz mūžu, tā tiks izmaksāta atbilstoši noslēgtajam mūža pensijas apdrošināšanas līgumam (reizi mēnesī, ceturksnī, pusgadā vai gadā) un tajā var norādīt labuma guvēju.
- Līgumu var noslēgt tikai ar vienu no apdrošināšanas sabiedrībām.

ERGO Life Insurance
SE Latvijas filiāle
(no 2 000 eiro)

Compensa Life Vienna
Insurance Group SE
Latvijas filiāle
(no 3 000 eiro)

AAS „CBL Life”
(no 2 000 eiro)

2023. gadā mūža pensijas apdrošināšanas līgums ir stājies spēkā **4 432** VFPS dalībniekiem (2022. gadā – 7 938).

Apdrošināšanas sabiedrībām 2023. gadā bija pārskaitītas apdrošināšanas prēmijas (pensiju 2. līmenī uzkrātais kapitāls) **39,2 milj. eiro** (2022. gadā – 63,3 milj. eiro).

 www.manapensija.lv

 www.vsaa.gov.lv

 www.latvija.gov.lv:

- E-VSAA informācija un pakalpojumi
- E-izziņas
 - Pensiju 2. līmeņa dalībnieka konta izraksts
 - Informācija par dalību pensiju 2. līmenī
 - Informācija par pensiju 2. līmeņa uzkrātā kapitāla mantošanu
- E-iesniegums
 - Pensiju 2. līmeņa ieguldījumu plāna izvēlei vai maiņai
 - Pensiju 2. līmeņa dalībnieka izvēlei par uzkrātā kapitāla mantošanu

KUR IEGŪT INFORMĀCIJU PAR PENSIJU 2. LĪMENI